

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Roșca Veaceslav cu inculpații, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2021, în cauza penală în privința lui,

Dumbravă Sergiu xxxxxxxx, născut la data de xxxxxx, originar și domiciliat în xxxxxxxxxxxx,

Dumbravă Igor xxxxx, născut la data de xxxxxx, originar și domiciliat în satul xxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 30.08.2016 – 27.03.2020;

Instanța de apel: 20.05.2020 – 24.02.2021;

Instanța de recurs: 06.05.2021 – 17.01.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 27 martie 2020, procesul penal intentat în privința lui **Dumbravă Sergiu** în baza art. 352 alin. (1) Cod penal a fost încetat, pe motiv că fapta acestuia constituie o contravenție.

Dumbravă Sergiu a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 353 Cod contravențional.

S-a încetat procesul contravențional în privința lui Dumbravă Sergiu în baza art. 335 Cod contravențional, din motivul prescripției termenului de tragere la răspundere contravențională.

Dumbravă Igor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal.

A fost încetat procesul penal privind învinuirea lui Dumbravă Igor de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, cu liberarea acestuia de răspunderea penală, pe motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de către partea civilă Gohberg Eugenia în cadrul procesului penal, prin încasarea în mod solidar de la Dumbravă Sergiu și Dumbravă Igor în beneficiul Eugeniei Gohberg suma de

4 000 (patru mii) Euro, convertiți în valută națională conform cursului BNM la data comiterii faptei, cu titlu de prejudiciu material, însă pentru stabilirea exactă a cuantumului despăgubirilor urmează să se expună instanța civilă.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat că, **Dumbravă Sergiu**, este învinuit în faptul că, în perioada anului 2013, data exactă de către organul de urmărire penală nu a fost stabilită, în xxxxxxxx, aflându-se în posesia temporară a automobilului de model xxxxxxxx, anul fabricării 1985, despre care cunoștea cu certitudine că îi este străin, însă considerând în mod arbitrar și samavolnic că este proprietarul legal asupra acestui bun, care i-a revenit în contul unei datorii dar despre care cunoștea că aparține real cet. Gohberg Eugenia, care l-a procurat în anul 2004 de la Manolache Constantin contra sumei de 4 000 Euro, echivalentul conform ratei oficiale medii de schimb a BNM: 1 Euro = 15.32 lei, ce constituia 61,280 lei, urmărind scopul realizării unui profit ilegal, ducându-l în eroare pe Merzîncu Dorin cu privire la natura juridică a dreptului de proprietate asupra acestui vehicul, susținând eronat că este proprietarul vehiculului și deține dreptul de proprietate și actele asupra acestuia, s-a înțeleș cu acesta de a-l vinde lui Merzîncu Dorin contra sumei de 4000 Euro, bani care ulterior i-au fost transmiși feciorului Dumbravă Igor, care, la rândul său a acționat în mod ilegal, cunoscând despre faptul unei înțelegeri care a avut loc anterior între tatăl său Dumbravă Sergiu cu Merzîncu Dorin cu privire la vânzarea ultimului a acestui automobil, a primit suma de 4 000 Euro, cauzând în asemenea mod părții vătămate Gohberg Eugenia o daună materială considerabilă în proporții mari.

Acțiunile lui Dumbravă Sergiu au fost calificate de către organul de urmărire penală conform prevederilor art. 352 alin. (1) Cod penal, după calificativi: „Samavolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”.

Prima instanță în cadrul examinării cauzei nu a constatat faptul cauzării de către Dumbravă Sergiu prin acțiunile sale a daunelor în proporții mari părții vătămate Gohberg Eugenia, ca element obligatoriu al componenței de infracțiune prevăzute de art.352 alin.(1) Cod penal.

În continuare a menționat că, urmarea prejudiciabilă de pe seama inculpatului nu s-a manifestat în cauzarea de daune în proporții mari aduse drepturilor și intereselor ocrotite de legea penală părții vătămate Gohberg Eugenia. Potrivit învinuirii formulate, timpul comiterii infracțiunii prevăzute de art.352 alin.(1) Cod penal, aduse lui Dumbravă Sergiu este perioada anului 2013.

Astfel, potrivit învinuirii și acțiunii civile înaintate de către Gohberg Eugenia, inculpatul ar fi cauzat părții vătămate un prejudiciu în valoare de 4000 Euro, echivalentul a 66 880 lei.

Acordând eficiență prevederilor art.126 Cod penal, prima instanță a constatat că în perioada anului 2013, salariul mediu lunar prognozat pe economie, potrivit Hotărîrii Guvernului privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2013 nr.951 din

20.12.2012 în mărime de 3850 lei, iar prin urmare prejudiciu cauzat nu intră în aceste limite, valoarea minimă fiind de 79 200 lei.

Astfel, a ajuns la concluzia, că acțiunile lui Dumbravă Sergiu întrunesc elementele constitutive a contravenției prevăzută de art. 335 Cod contravențional, după semnele: „Samavolnicia, adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, fără a se cauza vreo daună considerabilă persoanei”, și a considerat că, conform probelor administrate pe dosar atât la faza de urmărire penală cât și cele cercetate în ședința instanței de fond acțiunile comise de Dumbravă Sergiu, constituie o contravenție prevăzută de art.335 Cod contravențional, deoarece fapta ilicită comisă de către Dumbravă Sergiu nu constituie o infracțiune, pe motivul lipsei daunei în proporții mari părții vătămate Gohberg Eugenia.

Totodată, prima instanță a constatat că, *Dumbravă Igor* în perioada anului 2013, data exactă de către organul de urmărire penală nu a fost stabilită, aflându-se în xxxxxx urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere sub pretextul vânzării lui Merzîncu Dorin a automobilului de model xxxxxx anul fabricării 1985, pe care l-a dus în eroare privind natura juridică a dreptului de proprietate atât lui cât și tatălui său Dumbravă Sergiu, a cerut și dobândit de la ultimul suma de 4000 Euro, echivalentul conform ratei oficiale de schimb a BNM: 1 Euro/16,72 lei, ce constituia 66 880 lei, care la momentul comiterii infracțiunii constituia echivalentul a 3344 unități convenționale, sumă de bani ce a fost însușită cu titlu de preț pentru înstrăinarea automobilului, astfel, cauzând părții vătămate o daună materială considerabilă în proporții mari.

La data de 12.12.2018, acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Hîncești, Butnariuc Mihaela a prezentat o ordonanță de modificare a învinuirii în cauza penală privind acuzarea inculpatului Dumbravă Igor.

În urma modificărilor operate în dispoziția art. 190 alin. (1) Cod penal prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, acuzarea a modificat în cadrul examinării cauzei învinuirea adusă inculpatului Dumbravă Igor - incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin (1) Cod penal.

Astfel, acțiunile lui Dumbravă Igor au fost calificate de către organul de urmărire penală conform prevederilor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: „Dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, care a produs daune considerabile”.

3. Sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 27 martie 2020 a fost atacată cu apel de către avocatul Roșca Veaceslav în numele inculpaților Dumbravă Sergiu și Dumbravă Igor prin care a solicitat casarea sentinței, adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Dumbravă Sergiu învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal să fie achitat și inculpatul Dumbravă Igor învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal să fie achitat.

3.1 În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

- instanța de judecată în mod intenționat a interpretat eronat atât circumstanțele speței, cât și atitudine imparțială față de Dumbravă Sergiu și Dumbravă Igor, ignorând principiile prezumției nevinovăției și dreptul la un proces echitabil;

- urmare a cercetării dosarului penal s-a constatat că, Dumbravă Sergiu (tata), Dumbravă Igor (fiul) ambii locuitori a-i satului xxxxxxx, au inițiat o activitate comună la prelucrarea terenurilor agricole din satul Onești. Din declarațiile părților rezultă că de fapt partea vătămată Gohberg Eugenia acționa în raport cu Dumbravă Sergiu și Dumbravă Igor în calitate de angajator. Având în vedere necesitatea apărută martorul Manolache Constantin în anul 2005 a luat parte la solicitarea lui Gohberg Eugenia, la licitația petrecută de către Ministerul Apărării, cu privire la realizarea tehnicii militare trecută la uzură. La licitația respectivă au participat doar colaboratorii Ministerului Apărării, iar la caz Manolache Constantin, care a preluat autovehiculul de model „Ural”, anul fabricației 1985, la un preț de 5100 lei. Ulterior, acest automobil a fost înmatriculat pe numele lui Manolache Constantin, cu eliberarea certificatului de înmatriculare;

- potrivit materialelor dosarului penal, la 11.12.2015, Gohberg Eugenia s-a adresat către Inspectoratul de poliție mun. Hîncești, solicitând atragerea la răspunderea penală a cet. Dumbravă Sergiu;

- în motivarea plângerii Gohberg Eugenia, a relatat că deține cu titlu de proprietar (f.d. 32) automobilul de model „Ural”, anul fabricației 1985, număr de înmatriculare xxxxxxxx, care a fost procurat de la Manolache Constantin contra sumei de 4 000 Euro. Gohberg Eugenia a efectuat anumite investiții la acest bun, prin procurare de anvelope de 1 000 Euro. Automobilul a fost transmis la păstrare lui Dumbravă Sergiu, în perioada 2005 - 2015;

- fiind audiată în calitate de parte vătămată în cadrul ședințelor de judecată, Gohberg Eugenia a declarat în fața instanței inițial că, a transmis suma de 4 000 Euro lui Manolache Constantin, ulterior s-a schimbat poziția declarând că suma a fost transmisă Ministrului Apărării, iar pe final declarând că nu ține minte;

- în cadrul cercetării circumstanțelor cazului penal, s-a constatat că proprietar al bunului mobil de model „Ural” este Manolache Constantin, care actualmente activează în cadrul Academiei de Științe din Republica Moldova, iar anterior a demisionat de la Ministerul Apărării, cu grad de colonel. În anul 2005, a fost solicitat de o rudă apropiată (care nu a fost audiată) care acționa în interesele lui Gohberg Eugenia să participe la licitația de vânzare a automobilelor militare. Ulterior, participând la licitația respectivă, a obținut dreptul de a procura automobilul relatat de model „Ural”, expus la licitație contra sumei de 4 800 lei, iar adjudecat contra sumei de 5100 lei. A indicat Manolache Constantin că acest bun mobil, a fost transmis tot în anul 2005, cu perfectarea procurii lui Gohberg Eugenia, fără a percepe careva sume sau avantaje. A mai indicat Manolache Constantin că nu a încheiat vreun contract cu Gohberg Eugenia de

vânzare-cumpărare, nu a primit nici un leu de la partea vătămată, deoarece a acționat la rugămintea unei rude;

- acuzarea în momentul audierii martorului Manolache Constantin, a „evitat” adresarea întrebărilor ce vizează cine este proprietar al bunului mobil, dacă a fost procurat acest bun de Gohberg Eugenia, valoarea tranzacției, probe în acest sens;

- în perioada transmiterii bunului 2005-2015, în posesia lui Dumbravă Sergiu, partea vătămată Gohberg Eugenia, nu avea la dispoziție nici un drept real în a administra acest bun, drept apărut doar la 26.11.2015, adică cu câteva zile înaintea adresării către IP Hîncești, odată cu încheierea contractului de comodat. Însă, acest contract de comodat, potrivit prevederilor art. 859-864 Cod civil, în redacția de până la modernizare 01.03.2019, este cu titlu gratuit;

- întru a constata existența componenței contravenției prevăzută la art. 335 (dar din textul sentinței se indică - se recunoaște vinovat Dumbravă Sergiu în comiterea contravenției prevăzute de art. 353 Cod contravențional), instanța urma a ține cont că, samavolnicia se exprimă prin realizarea unui drept efectiv sau presupus, într-o modalitate care se contrazice cu ordinea stabilită de lege sau de alte acte normative;

- pentru contravenția de samavolnicie, în mod obligatoriu, este necesară realizarea unui drept efectiv sau presupus, în caz contrar, lipsește componența de contravenție respectivă;

- după cum s-a relatat, proprietarul automobilului de model „Ural”, Manolache Constantin nu a formulat pretenții față de Dumbravă Sergiu, cu privire la restituirea bunului sau contravaloarea acestuia;

- la dosar nu există probe care vor demonstra faptul transmiterii bunului fie prin încheierea actului de predare-preluare, fie de transmitere la păstrare;

- consideră că la caz, există doar raporturi de ordin civil, prin care partea lezată într-un drept poate realiza acest interes prin adresarea în ordinea civilă cu acțiunea respectivă;

- modalitatea de apărare aleasă de Gohberg Eugenia, susținută de organul de urmărire penală și ulterior de către instanța de judecată sunt contrare legislației și denotă persistența unor interese de ordin material;

- în cadrul cercetării dosarului penal în cauză, nu o singură dată s-a constatat că partea vătămată Gohberg Eugenia nu are nimic comun cu obiectul examinat - bunul mobil pretins a fi deposedat. Urmare a circumstanțelor cauzei s-a constatat că proprietarul automobilului de model „Ural”, Manolache Constantin nu revendică careva obiecții față de Dumbravă Igor, privind bunul relatat;

- nu este clară poziția atât din partea acuzatorului, cât și instanței de judecată, modul prin care s-a stabilit valoarea prejudiciului;

- încă la etapa de urmărire penală, urma a fi efectuată o evaluare - expertiza merceologică asupra automobilului, fiind determinată valoarea reală a acestuia și încadrarea/calificarea faptei, prin aplicarea corectă a normelor Codului penal;

- faptele invocate de instanța de judecată, nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal, deoarece suntem în prezența unui litigiu civil;

- s-a constatat că, automobilul „Ural”, a fost dobândit cu titlu de proprietar de către Manolache Constantin, în anul 2005. Partea vătămată Gohberg Eugenia, în anul 2005, a transmis acest bun lui Dumbravă Sergiu, fiind utilizat în scopuri comune de antreprenariat desfășurat în localitatea Onești. În perioada anilor 2005 - 2015, Gohberg Eugenia nu s-a interesat de soarta bunului, și doar în 2015, odată cu divizarea afacerii comune cu Dumbravă Sergiu, și-a reamintit de un bun care nu îi aparține;

- nu există probe ce ar demonstra că Dumbravă Igor a acționat premeditat și a urmărit scopul obținerii unui bun ilicit prin înșelăciune, or, faptul că acesta a activat în comun cu Gohberg Eugenia, folosind un bun în afaceri unei alte persoane, nu este un indiciu clar. Proprietarul bunului, care este în drept să pretindă la acest bun, nu a apelat către organul de urmărire penală, nu a formulat alte obiecții către apelant. Faptul că, între Gohberg Eugenia și Dumbravă Sergiu (și nu Dumbravă Igor), a existat o înțelegere cu privire la desfășurarea activității de antreprenariat, relații care sunt reglementate de legislația civilă, nu poate servi temei de răzbunare, cu implicarea organelor de drept;

- în legătură cu faptul că, valoarea bunului constituie suma mai mare de 1 000 lei, fapt ce cade sub reglementarea pozițiilor la art. 208, 209, 210 Cod civil, în redacția de până la modernizarea, Gohberg Eugenia urma să încheie un contract, cu respectarea prevederilor la art. 666, 680 Cod civil;

- la depunerea plângerii din 11.12.2015 (f.d. 8), Gohberg Eugenia a indicat că a transmis bunul lui Dumbravă Sergiu, iar tehnica aparține societății. Din declarațiile părții vătămate Gohberg Eugenia rezultă că, Dumbravă Igor, a fost angajat cu titlu de salariat, exercitând funcția de tractorist. În astfel de împrejurări persistă relațiile de muncă, iar, în cazul în care un salariat a cauzat un prejudiciu angajatorului, ultimul a fost în drept să acționeze conform art. 327-328, 333 - 344 Codul muncii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 24 februarie 2021, apelul declarat de avocatul Roșca Veaceslav în numele inculpaților Dumbravă Sergiu și Dumbravă Igor a fost admis, casată total sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

A fost încetat procesul penal pornit în privința lui *Dumbravă Sergiu* în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal pe motiv că fapta săvârșită de acesta constituie o contravenție administrativă prevăzută de art. 335 Cod contravențional. Procesul contravențional în privința lui *Dumbravă Sergiu* a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Dumbravă Igor a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal și liberat de pedeapsă penală în temeiul

art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

A fost respinsă acțiunea civilă înaintată de Gohberg Eugenia privind repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

4.1 Instanța de apel efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei a constatat că prin sentință, prima instanță l-a recunoscut pe inculpatul Dumbravă Igor vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal și a încetat procesul penal privind învinuirea lui Dumbravă Igor de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, cu liberarea acestuia de răspundere penală, pe motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

În continuare a notat că, la adoptarea acestei soluții, prima instanță, urma să rețină faptul că, în acord cu prevederile art. 332 alin. (1) Cod procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct. 5)–9), 285 alin.(1) pct.1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În contextul dat, instanța de apel a indicat faptul că, prima instanță recunoscându-l vinovat pe inculpatul Dumbravă Igor de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal și constatând faptul că, la data pronunțării sentinței de condamnare a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, urma să pronunțe o sentințe de condamnare, cu liberarea de pedeapsă a inculpatului în conformitate cu art. 60 Cod penal. Or, soluția primei instanțe de a pronunța o sentință de condamnare, cu liberarea inculpatului de răspundere penală, pe motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală contravine voinței legiuitorului reglementată în conținutul art. 389 alin. (4), pct. 3) Cod procedură penală.

Instanța de apel a reținut că prin rechizitoriu, inculpatului Dumbravă Sergiu i s-a incriminat comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal, individualizată prin - samavolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Prin sentință, prima instanță a încetat procesul penal intentat în privința inculpatului Dumbravă Sergiu în baza art. 352 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta acestuia constituie o contravenție, respectiv, prima instanță l-a recunoscut vinovat pe Dumbravă Sergiu de comiterea contravenției prevăzute de art. 353 Cod contravențional și a încetat procesul contravențional în privința lui Dumbravă Sergiu în baza art. 335 Cod contravențional, din motivul prescripției termenului de tragere la răspundere contravențională.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, prima instanță l-a recunoscut vinovat pe Dumbravă Sergiu de comiterea contravenției prevăzute de art. 353 Cod contravențional (ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a

normelor de drept, opunerea de rezistență), dar a încetat procesul contravențional în baza altei contravenții, și anume prevăzute de art. 335 Cod contravențional (samavolnicia), în aceste condiții, instanța de apel a constatat că, concluziile primei instanțe sunt contradictorii și care nu pot fi corectate, decât prin desființarea totală a sentinței, or, aceste divergențe afectează circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei ce îl vizează pe inculpatul Dumbravă Sergiu, îndeosebi încadrarea juridică a faptei și survenirea răspunderii penale/contravenționale pentru fapta comisă.

În continuare, instanța de apel cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit că acțiunile inculpatului Dumbravă Igor cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal - escrocheria, adică *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a persoanei prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, care a produs daune considerabile*, iar acțiunile inculpatului Dumbravă Sergiu urmează a fi reîncadrate din prevederile **art. 352 alin. (1) Cod penal**, în baza **art. 335 Cod contravențional**- samavolnicia, adică *exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, dacă fapta nu constituie infracțiune*.

Raportând motivele invocate în cererea de apel la materialele cauzei penale, instanța de apel a conchis că argumentele invocate de partea apărării nu își găsesc confirmare în starea de fapt a prezentei cauze penale, motiv pentru care a respins solicitarea de apel formulată de avocatul Roșca Veaceslav privind pronunțarea unei sentințe de achitare.

Instanța de apel a reținut astfel că în cadrul ședinței de judecată au fost prezentate suficiente probe pertinente, concludente, veridice și utile, care demonstrează pe deplin vinovăția inculpatului Dumbravă Igor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, totodată, instanța de apel în vederea neagravării situației inculpatului Dumbravă Sergiu în propriul apel, a încadrat acțiunile acestuia în baza art. 335 Cod contravențional, așa cum, în cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilit nici un temei de achitare a inculpatului în conformitate cu art. 390 Cod procedură penală.

Instanța de apel a reținut că inculpatul Dumbravă Igor în perioada anului 2013 a comis fapta prejudiciabilă prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal. În conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1), lit. b) Cod penal, termenul de prescripție a început să curgă din ziua săvârșirii infracțiunii – perioada anului 2013 și care are termenul de expirare în perioada anului 2018, astfel din acel moment au expirat peste 5 ani.

Din materialele cauzei penale rezultă că termenul de prescripție nu a fost întrerupt, la caz, nu a fost constatat că inculpatul a săvârșit o infracțiune pentru care, conform Codului penal, poate fi aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 2 ani, la fel, termenul de prescripție nu a fost suspendat, inculpatul nu s-a sustras de la urmărirea penală sau de la judecată, iar în

consecință, se atestă că termenul de prescripție de tragere la răspundere penală de 5 ani a expirat în perioada anului 2018.

În circumstanțele indicate, reieșind din prevederile art. 60 Cod penal, instanța de apel a constatat că, pentru fapta prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, imputată inculpatului, a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală a persoanei, condiții în care procesul penal urmează a fi încetat, totodată, coroborat prevederile normelor citate și ale art. 332 alin. (1) Cod procedură penală, procesul penal în privința inculpatului Dumbravă Igor învinuit în baza art.190 alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetat, cu liberarea inculpatului de pedeapsa penală, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Cu referire la învinuirea înaintată inculpatului Dumbravă Sergiu, instanța de apel a stabilit că prin rechizitoriu inculpatului i s-a incriminat comiterea faptei prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal, astfel, a constatat că potrivit învinuirii formulate, timpul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal, aduse lui Dumbravă Sergiu este perioada anului 2013.

Astfel, acordând eficiență prevederilor art. 126 Cod penal, a constatat că, în perioada anului 2013, salariul mediu lunar prognozat pe economie, potrivit Hotărârii Guvernului privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2013 nr. 951 din 20.12.2012 în mărime de 3850 lei, iar prin urmare prejudiciul cauzat nu intră în aceste limite, valoarea minimă fiind de 79 200 lei.

Urmare, instanța de apel a încadrat acțiunile comise de Dumbravă Sergiu în baza contravenției prevăzută de art. 335 Cod contravențional, deoarece fapta ilicită comisă de către Dumbravă Sergiu nu constituie o infracțiune, pe motivul lipsei daunei în proporții mari părții vătămate Gohberg Eugenia.

A mai constatat că, potrivit materialelor cauzei, contravenția a fost comisă în perioada anului 2013, iar până la momentul actual s-a depășit termenul de prescripție de tragere la răspundere contravențională, motiv din care instanța de apel a considerat necesar de a înceta procesul contravențional în privința lui Dumbravă Sergiu, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Instanța de apel a dispus respingerea acțiunii civile înaintată de partea civilă Gohberg Eugenia privind recuperarea prejudiciului material în sumă de 4 000 Euro, deoarece reieșind din prevederile art.325 alin.(1) Cod procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar potrivit actului de învinuire și situației faptice stabilite, părții vătămate și civile Gohberg Eugenia nu i-a fost cauzat un prejudiciu material legat de săvârșirea acțiunii de samavolnicie din partea lui Dumbravă Sergiu, ce se exprimă în cheltuieli prevăzute la art.219 alin.(2), (3) Cod procedură penală.

În continuare instanța de apel a respins alegațiile avocatului Roșca Veaceslav referitor la existența unor raporturi de ordin civil, prin care partea lezată într-un drept poate realiza acest interes prin adresarea în ordinea civilă cu acțiunea respectivă, or, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit faptul că, Dumbravă Sergiu, aflându-se în posesia temporară a automobilului de model

„xxxxxxx”, cu numărul de înmatriculare xxxxxx, despre care cunoștea cu certitudine că îi este străin, însă considerând în mod arbitrar și samavolnic că este proprietarul legal asupra acestui bun, care i-a revenit în contul unei datorii dar despre care cunoștea că aparține real cet. Gohberg Eugenia, care l-a procurat în anul 2004 de la Manolache Constantin contra sumei de 4000 Euro a urmărit scopul realizării unui profit ilegal, ducându-l în eroare pe Merzîncu Dorin cu privire la natura juridică a dreptului de proprietate asupra acestui vehicul, susținând eronat că este proprietarul vehiculului și că deține dreptul de proprietate și actele asupra acestuia, s-a înțeles cu acesta de a-l vinde lui Merzîncu Dorin contra sumei de 4000 Euro, bani care ulterior i-au fost transmiși feciorului Dumbravă Igor, care, la rândul său a acționat în mod ilegal, cunoscând despre faptul unei înțelegeri care a avut loc anterior între tatăl său Dumbravă Sergiu cu Merzîncu Dorin cu privire la vânzarea ultimului a acestui automobil, a primit suma de 4000 Euro.

Tot în acest sens, instanța de apel a apreciat critic argumentele invocate de către avocatul Roșca Veaceslav referitor la faptul că, proprietarul automobilului de model „Ural”, Manolache Constantin nu a formulat pretenții față de Dumbravă Sergiu, cu privire la restituirea bunului sau contravaloarea acestuia, or, aceste circumstanțe nu și-au găsit confirmare în baza probelor administrate la dosar, deoarece partea vătămată Gohberg Eugenia în anul 2005 a procurat de la Manolache Constantin camionul de model „Ural” pentru care a achitat suma de 4000 Euro și care a și depus plângere la organul de urmărire penală.

A apreciat ca fiind pertinente și concludente declarațiile părții vătămate Gohberg Eugenia care a declarat că, despre faptul înstrăinării aceluși camion ar fi aflat de la Merzîncu Dorin când a fost telefonată, însă dreptul de a înstrăina bunul nu l-a transmis nimănui. Camionul a fost procurat ca persoană fizică și după ce a fost lăsat acolo, familia Dumbravă l-au dezmembrat. Manolache Constantin nu are careva pretenții față de ea și nu a reușit să înmatriculeze acel camion pe numele ei sau a firmei, pentru camion a achitat suma de 3000 Euro și pentru anvelope aparte încă 1000 Euro. Declarațiile părții vătămate Gohberg Eugenia coroborează cu declarațiile martorului Manolache Constantin, care în cadrul ședinței de judecată a confirmat că, Gohberg Eugenia având nevoie de un camion de acel gen, l-a rugat să se înscrie pe listă pentru procurarea camionului, ultima a mers a ales mașina, a achitat suma, camionul a fost scris pe el, la care acesta i-ar fi întocmit procură prin care i-a transmis drepturile asupra aceluși camion. Suma pentru camion a fost achitată de către dna Gohberg direct în casă, dar nu-și amintește ce sumă a fost și că el nu a primit nici o sumă de bani.

În ceea ce privește poziția avocatului Roșca Veaceslav care a invocat în repetate rânduri că de fapt, partea vătămată Gohberg Eugenia în anul 2005, a transmis acest bun lui Dumbravă Sergiu, fiind utilizat în scopuri comune de antreprenariat desfășurat în localitatea Onești, în perioada anilor 2005 - 2015, Gohberg Eugenia nu s-a interesat de soarta bunului și doar în 2015, odată cu divizarea afacerii comune cu Dumbravă Sergiu, și-a reamintit de un bun care nu îi aparține, instanța de apel a apreciat că această stare de fapt nu constituie un

temei de înlăturare a răspunderii de către Dumbravă Sergiu, deoarece, ultimul anume ca urmare a faptului că se afla în posesia temporară a autocamionului și despre care cunoștea cu certitudine că îi este străin și în mod arbitrar și samavolnic că este proprietarul legal asupra acestui bun, care i-a revenit în contul unei datorii, dar despre care cunoștea că aparține real cet. Gohberg Eugenia, care l-a procurat în anul 2004 de la Manolache Constantin contra sumei de 4000 Euro, a urmărit scopul realizării unui profit ilegal, ducându-l în eroare pe Merzîncu Dorin cu privire la natura juridică a dreptului de proprietate asupra acestui vehicul, susținând eronat că este proprietarul vehiculului și deține dreptul de proprietate și actele asupra acestuia, s-a înțeles cu acesta de a-l vinde lui Merzîncu Dorin contra sumei de 4000 Euro.

Cu referire la alegațiile avocatului Roșca Veaceslav potrivit căruia, nu este clară poziția atât din partea acuzatorului, cât și instanței de judecată, referitor la modul prin care s-a stabilit valoarea prejudiciului, încă la etapa de urmărire penală, urma a fi efectuată o evaluare - expertiza merceologică asupra automobilului, pentru a determina valoarea reală a acestuia, instanța de apel lea respins ca fiind nefondate, or, prin probele administrate și analizate supra organul de urmărire penală a stabilit costul camionului de model „Ural”, fiind apreciate de instanța de apel ca pertinente și concludente întru constarea valorii prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale inculpaților în sumă de 4000 Euro, echivalentul conform ratei oficiale de schimb a BNM: 1 Euro/16,72 lei, ce constituia 66 880 lei, care la momentul comiterii infracțiunii constituia echivalentul a 3344 unități convenționale.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Roșca Veaceslav cu inculpații prin care invocând incidența *pct. 6), 7), 8) și 12)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, au solicitat casarea deciziei și sentinței, rejudecarea cauzei prin care inculpatul Dumbravă Sergiu învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal să fie achitat și inculpatul Dumbravă Igor învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal să fie achitat.

5.1 În susținerea recursului avocatul Roșca Veaceslav cu inculpații invocă:

- din decizia instanței de apel nu rezultă că instanța sa expus poziția asupra cerinței invocate dar, de fapt sa omis expunerea argumentelor la admiterea apelului;

- la cazul examinat în opinia apărătorului lipsește latura subiectivă;

- instanța de judecată în mod intenționat a interpretat eronat atât circumstanțele speței cât și norme de ordin material și procedural penale, manifestând pe tot parcursul o atitudine imparțială față de Dumbravă Sergiu și Dumbravă Igor, ignorând principiile prezumției nevinovăției și dreptul la un proces echitabil;

- consideră eronată poziția instanței de apel care a calificat statutul părții vătămate Gohberg Eu., drept proprietar al mijlocului de transport;

- partea vătămată nu a revendicat cerința de restituire a bunului, punând accentul pe încasarea prejudiciului de 4.000 Euro;

- consideră apărarea că, gradul prejudiciabil al samavolniciei constă în încălcarea modului stabilit de realizare de către cetățeni a drepturilor lor, ori, samavolnicia nu poate fi executată pasiv. Ea este o acțiune, adică presupune executarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar;

- instanța de judecată la determinarea componentei faptei contravenționale urma în mod explicit să argumenteze sentința cu referire la interpretarea dispoziției normei materiale privind - acțiuni contrare modului stabilit și legalitatea acestora;

- la dosar nu există probe care vor demonstra faptul transmiterii bunului fie prin încheierea actului de predare-preluare, fie de transmitere la păstrare.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat, din motiv că instanța de apel a adoptat o decizie legală și motivată.

7. Judecând recursul ordinar declarat și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: *dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de*

drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

La caz, a fost declarat recurs ordinar de apărătorul inculpaților și inculpații care pledează pentru casarea deciziei de condamnare a inculpaților, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie achitați, fiind întemeiat de drept prin invocarea incidenței cazurilor de casare prevăzute la *pct. 6), 7), 8) și 12)* alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și potrivit cărora: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;* 7) *instanța a admis o cale de atac neprevăzută de lege sau apelul a fost introdus tardiv;* 8) *nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncaadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde;* 12) *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, raportată la criticile recurenților, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (hotărârea Boldea versus România), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

Curtea a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Înainte de a purcede la expunerea de motive, care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel, și dispunerii rejudecării de către instanța de apel, Colegiul ține să evidențieze că, încadrarea juridică a faptei are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecății determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia.

Mecanismul de încadrare juridică a faptei presupune implicit stabilirea textului din legea penală, care prevede și sancționează fapta socialmente periculoasă ce face obiectul cauzei penale.

Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale deși sunt obligatorii, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului de către instanța ierarhic inferioară. În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane și, implicit, cu privire la încadrarea juridică a faptei pe care instanța o poate reține împotriva acesteia, este o condiție esențială a echității procedurii.

Cu privire la componența infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal lărgit notează, potrivit prevederilor art. 8 și 10 alin. (2) Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Timpul săvârșirii faptei se consideră timpul când a fost săvârșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Instanța de recurs reține că, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare la 17 august 2018, norma de incriminare din această cauză – art. 190 Cod penal, a fost modificată, după cum urmează: „4. În dispoziția alineatului (1), textul *„înșelăciune sau abuz de încredere”* se substituie cu textul *„inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”*; în dispoziția alineatului (2), litera c) se exclude.”

Așadar, după 17 august 2018, alin. (1) din art. 190 Cod penal, avea următorul cuprins: *„Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani”*.

Concomitent, din conținutul sentinței rezultă că, prima instanță la examinarea cauzei, a încadrat acțiunile inculpatului Dumbravă Igor în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, reținând fapta așa cum a fost indicată în rechizitoriu-

“...urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere...”, însă lea încadrat conform calificativelor din redacția nouă a dispoziției art. 190 alin. (1) Cod penal, și anume: „...dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, determinat de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.”

În acest context, Colegiul penal lărgit, constată că prima instanță, la judecarea cauzei nu a ținut cont că fapta incriminată inculpatului Dumbravă Igor a fost comisă în perioada anului **2013**, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018.

Astfel, se punctează că, în acțiunile inculpatului au fost reținute semnele calificative ale infracțiunii de escrocherie potrivit redacției noi, care la acel moment - în perioada anului 2013, nu erau prevăzute de legea penală, or coroborat cu prescripțiile din art. 8, 10 și 118 alin. (2) Cod penal, se reține, că infracțiunea de escrocherie nu a fost de criminalizată după modificările operate în art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmau a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Așadar, se atestă că la judecarea apelului declarat, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, nu a sesizat erorile comise de prima instanță, ci le-a preluat întocmai.

În contextul erorilor enunțate supra, rezultă că, instanța de apel nu a judecat cauza penală în corespundere cu exigențele prevăzute de lege, deoarece nu a verificat dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile contestate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Cu privire la componența infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal lărgit notează, din conținutul recursului ordinar declarat se atestă că, recurenții critică soluția adoptată de către instanța de apel, deoarece contravine circumstanțelor cauzei și probelor administrate în prezenta speță, instanța de apel făcând concluzii ce nu se racordă la ansamblul probatoriu administrat în cauză precum și nu s-a expus poziția asupra cerinței invocate în apel, precum și a lăsat fără apreciere poziția apărării că instanța eronat a calificat statutul părții vătămate Gohberg Eugenia, drept proprietar al mijlocului de transport, pe când în cadrul cercetării circumstanțelor cazului penal, sa constatat că proprietar al bunului mobil de model URAL este - Manolache Constantin și faptul că nu este clar modul prin care sa stabilit valoarea prejudiciului în opinia apărării urma a fi efectuată o evaluare – expertiza merceologică asupra automobilului, fiind determinată valoarea reală a acestuia și încadrarea/calificarea faptei, prin aplicarea corectă a normelor Codului penal.

În contextul dat, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1), (4), 5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Coraportând decizia instanței de apel, la rigurile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

Analizând decizia din perspectiva criticilor expuse de către recurenți, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel judecând cauza potrivit modului stabilit pentru prima instanță, instanța de apel a casat integral sentința primei instanțe inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a decis: *Încetarea procesului penal pornit în privința lui Dumbrovă Sergiu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal pe motiv că fapta săvârșită de acesta constituie o contravenție administrativă prevăzută de art. 335 Cod contravențional. Procesul contravențional în privința lui Dumbrovă Sergiu a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.*

Colegiul menționează că, expunerea evazivă și lipsită de motivare a instanței de apel asupra motivelor invocate de apărare, nu este suficientă pentru o decizie întemeiată, care trebuie să fie motivată atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare și cu respectarea principiului contradictorialității în procesul penal, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea.

Astfel, instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile apelantului invocate în apelul declarat și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, or, instanța de apel constatând că fapta săvârșită de către **Dumbrovă Sergiu** constituie o contravenție administrativă și încadrând-o în baza art. 335 Cod contravențional, conform semnelor calificative: *samavolnicia, adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, dacă fapta nu constituie infracțiune*, nu a valorificat elementele constitutive a contravenției prevăzută de art. 335 Cod Contravențional.

În contextul dat, Colegiul evidențiază că instanța de apel nu s-a expus asupra alegației apărării care opinează că proprietarul automobilului de model «URAL», Manolache Constantin care nu a formulat pretenții față de Dumbrovă

Sergiu, cu privire la restituirea bunului sau contravaloarea acestuia.

Instanța de apel fără a dezbate constatările făcute de primă instanță și fără a motiva din ce probe rezultă constatările sale, a conchis statutul părții vătămate Gohberg Eugenia, drept proprietar al mijlocului de transport în pofida faptului că din materialele cauzei se constată atât din declarațiile martorului Manolache Constantin că el este de fapt proprietar al mijlocului de transport și că din declarațiile acestuia rezultă că nu a încheiat vreun contract cu Gohberg Eugenia de vânzare-cumpărare, cât și din declarațiile părții vătămate Gohberg Eugenia care a mai indicat că ea este posesor temporar a automobilului (*în baza contractului de comodat f.d.44, vol. I*) iar proprietar al bunului este Manolache Constantin, or, posesiunea asupra automobilului nu semnifică dreptul de proprietate.

De asemenea, din decizia instanței de apel nu rezultă nici un element de raționament juridic atunci când afirmă pe de o parte că „... Dumbravă Sergiu cu Merzîncu Dorin cu privire la vânzarea ultimului a acestui automobil, a primit suma de 4 000 Euro, cauzând în asemenea mod părții vătămate Gohberg Eugenia o daună materială considerabilă.”(pct. 5.3. a deciziei recurate), apoi că „ ... potrivit învinuirii și acțiunii civile înaintate de către Gohberg Eugenia, inculpatul Dumbravă Sergiu ar fi cauzat părții vătămate un prejudiciu în valoare de 4 000 Euro, echivalentul a 66 880 lei.”(pct. 5.9.3. a deciziei recurate), ca în final să constate că „ ... va dispune respingerea acțiunii civile înaintată de partea civilă Eugenia Gohberg împotriva lui Dumbravă Sergiu și Dumbravă Igor privind recuperarea prejudiciului material în sumă de 4000 Euro, deoarece reieșind din prevederile art.325 alin.(1) CPP al RM, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar potrivit actului de învinuire și situației faptice stabilite, părții vătămate și civile Gohberg Eugenia nu i-a fost cauzat prejudiciu material legat de săvârșirea acțiunii de samavolnicie din partea lui Dumbravă Sergiu, ce se exprimă în cheltuieli prevăzute la art.219 alin.(2), (3) CPP”(pct. 5.11. a deciziei recurate).

La fel, se reține ca fiind neclară și insuficient de argumentată din constatările deciziei instanței de apel, poziția acesteia de respingere a alegațiilor apărării referitor la modul prin care s-a stabilit valoarea prejudiciului, la materialele cauzei lipsind un raport de evaluare a bunului, aceasta expunându-se sumar că prin probele administrate și analizate supra organul de urmărire penală a stabilit costul camionului de model „Ural”, fiind apreciate de instanța de apel ca pertinente și concludente întru constarea valorii prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale inculpaților în sumă de 4000 Euro, echivalentul conform ratei oficiale de schimb a BNM: 1 Euro/16,72 lei, ce constituia 66 880 lei MD, care la momentul comiterii infracțiunii constituia echivalentul a 3344 unități convenționale, dar din care probe a dedus valoarea prejudiciului, aceasta nu a indicat or, din declarațiile părții vătămate se constată că aceasta pe de o parte declară că nu ține minte valoarea deoarece nu a fost încheiat un contract iar de altă parte declară că valoarea finală a automobilului este de 4000Euro, 3000Euro au fost achitate lui Manolache și 1000Euro pentru cauciucuri după care a indicat

că bunul a fost evaluat la 5100lei, iar în final declară că nu ține minte cui au fost transmiși banii(f.d.71-73, vol. II).

Or, în speță, instanța de apel în rezultatul judecării apelului, urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, în coroborare cu probele administrate, pe care urma să le aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală). Însă, contrar acestor stricte prevederi legale, instanța de apel s-a pronunțat insuficient de clar asupra admisibilității sau inadmisibilității probelor administrate și cercetate, efectuând o analiză și motivare neconvingătoare a concluziilor sale, deviind astfel de la cerințele prevăzute la pct. 8) alin. (1) art. 417 Cod de procedură penală.

Mai mult ca atât, instanța de apel în decizie doar a făcut o enumerare a probelor, a descris conținutul acestora și a dat prioritate doar a unor declarații ale părții vătămate Gohberg Eugenia fără a le corobora cu ansamblul de probe administrate pe caz, de vreme ce după administrarea întregului probatoriu, instanța de judecată stabilește adevărul evaluând în acest scop atât mijloacele de probă administrate în cursul urmăririi penale cât și pe cele din cursul judecății.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, or, dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia (hotărârea CtEDO Achina versus Romania).

Rezumând cele menționate, Colegiul concluzionează că în cauza penală discutată și-a găsit confirmare temeiul prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Temeiul respectiv duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece eroarea judiciară produsă nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

8. În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlătore erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu

argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate în coroborare cu faptele stabilite în ședința de judecată și legalitatea probelor cercetate nemijlocit în ședința de judecată, ținând cont de motivele invocate în apeluri și dispozițiile expuse la pct. 6 al prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Roșca Veaceslav cu inculpații, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2021, în cauza penală în privința lui *Dumbravă Sergiu xxxxxx* și *Dumbravă Igor xxxxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **24 februarie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion